

Vojni muzej – deo života Srbije

Presek istorije u 100 slika

*OD 1904. GODINE DO
DANAS SMENJIVALI SU
SE VLADARI, DRŽAVA JE
MENJALA IMENA, ALI JE
VOJNI MUZEJ BIO
I OSTAO MESTO ŽIVE
DRUŠTVENO-POLITIČKE
I KULTURNE AKTIVNOSTI,
O ČEMU SVEDOČE
I BROJNE FOTOGRAFIJE*

PIŠE: VLADIMIR ĐURIČIĆ

U gled države i moć državnika koji je vodi izviru iz postavke „Posete poznatih ličnosti Vojnom muzeju“, kojom je ova institucija kulture i istorije obeležila svoj dan. Priča o ovoj instituciji počinje 1937. godine, mada su joj temelji postavljeni ranije, 1878. godine.

Od prve stalne postavke 1904, i druge – 1937, koju je otvorio knez namesnik Pavle Karađorđević u današnjem zdanju Zavoda

Namesnik Pavle Karađorđević na svečanom otvaranju druge stalne postavke 1937.

za zaštitu spomenika, prošlo je mnogo godina. Smenjivali su se vladari, država je menjala imena, ali je Vojni muzej bio i ostao mesto žive društveno-političke i kulturne aktivnosti.

Titovi gosti

Ugošćujući šefove država, krunisane glave i druge znamenite ličnosti sa svih meridijana svojim protokolom,

**AUTORKA POSTAVKE
I KATALOGA NATAŠA
TOMIĆ, KUSTOS TOG
MUZEJA, KAŽE DA
IZLOŽENE FOTOGRAFIJE
PREDSTAVLJAJU IZUZETAN
MATERIJAL ZA ANALIZU
VOJNOG, POLITIČKOG
I DRUŠTVENOG ŽIVOTA U
NAŠOJ ZEMLJI I SVETU**

predsednik SFRJ Josip Broz Tito sve je učinio da i Vojni muzej dobije na težini. Sa istorijom naše zemlje i vojnim nasleđem upoznali su se britanska kraljica Elizabeta II, nekadašnji predsednik Fransoa Miteran, konstruktor najpoznatije automatske puške na svetu Mihail Kalašnjikov i mnogi drugi.

Autorka postavke i kataloga Nataša Tomić, kustos tog muzeja, kaže da izložene fotografije predstavljaju izuzetan materijal

Datum: 26.08.2013
Medij: Akter
Rubrika: Društvo
Autori: Vladimir Đuričić
Teme: Vojska Srbije

Napomena:
Površina: 2400
Tiraž: 0

Naslov: Presek istorije u 100 slika

Strana: 52

Josip Broz Tito i Gamal Abdel Naser

Jovanka Broz i Nina Hruščova

Ernesto Če Guevara

Ho Ši Min

za analizu vojnog, političkog i društvenog života u našoj zemlji i svetu.

„S jedne strane, one ukazuju na živu međunarodnu saradnju, a s druge zaista su svedočanstvo o značaju Vojnog muzeja kao nezaobilazne institucije u predstavljanju bogate istorije zemlje“, kaže kustos Nataša Tomić.

Ti spontani trenuci beleženi kamerom nose dokument vremena. Na više od

100 hronološki poredanih crno-belih fotografija nudi se presek istorije Kraljevine Jugoslavije, pa Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, onda i Srbije.

Kroz slike se stiče utisak o spoljnopoličkim prekretnicama, na primer u odnosima sa SSSR kada je, nakon „leda“ zbog Titovog „ne“ Staljinu, u Beograd 1963. stigao Hruščov. Ovekovječena su prijateljstva koja su nicala na raznim kontinentima, poput onog sa

Etiopijom i njenim suverenom carem Hajlom Selasijem, te podrške koju je SFRJ pružala revolucionarnim pokretima za slobodu, od Vijetnama do Kube.

Stariji će se podsetiti, a mlađe generacije upoznati s likom Ho Ši Mina, vijetnamskog državnika koji je vodio borbu za slobodu svoje zemlje, i 1957. stigao u Beograd kod doživotnog predsednika SFRJ. Tito je sa svojim saborcem za osnivanje Pokreta nesvrstanih zemalja, egipatskim

Britanska kraljica Elizabeta II

Nekadašnji predsednik Francuske François Mitteran

Car Hajle Selasije

Feldmaršal Bernard Montgomery

predsednikom Gamalom Abdelom Naserom 1965. godine, obišao muzej, tada u zdanju na Kalemegdanu. Ernesto Če Gevara, revolucionar i političar latinoameričkog podneblja, u Beogradu je bio 1957. godine i tom prilikom posetio i Vojni muzej.

Kraljevske porodice i oficiri

Za muzejsku pratnju bili su zaduženi i njegovi načelnici, među kojima i Vojislav Subotić, koga na fotografijama od pre nekoliko decenija vidimo pored španskog kralja Huana Karlosa, lidera Zaira

Mobutua Sese – Sekoa, ali i uz meksičkog predsednika Míguela De La Madrida...

Ovekovečeni su i trenuci kada 1957. na muzejski plato stižu kralj grčke Pavle I kraljica Frederika.

„Kada su u pitanju kraljevske porodice, meni su upečatljive fotografije koje svedoče o poseti grčkog kralja i kraljice. Vide se i atmosfera, doček, protokol i one su pravo svedočanstvo o značaju i ulozi Vojnog muzeja, što se danas izgubilo“, kaže autorka postavke.

Poseban akcenat stavljen je na posete kraljeva, careva i članova njihovih

porodica. Beograd je, naravno i Muzej, 1966. godine posetio norveški kralj Olaf V, a 1969. holandski princ Bernard, kralj Belgije Boduen I bio je ovde 1973, kraljica Danske Margareta II 1977, britanski prestolonaslednik princ Čarls 1978, a španski kralj Huan Karlos 1985. godine.

Muzej je 1992. godine posetio i Tomislav Karadžorđević, koji je fotografisan ispred slike Beograda posle bombardovanja 1915.

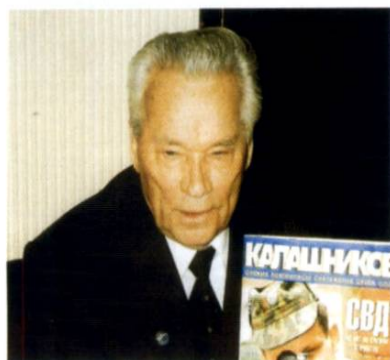
Prodefilovale su tu, razgledajući eksponate, i najslavnije vojne ličnosti. Izdvajamo dvojicu. Maršal Žukov, jedan od najuspešnijih vojnih zapovednika, koji je u II svetskom ratu učestvovao u svim

Patrijarh Venedikt

Muzej je 1992. godine posetio i Tomislav Karadžević

Kalašnjikov

operacijama od odlučujućeg značaja – bitka za Moskvu, odbrana Lenjingrada, Staljingradska bitka, Kurska bitka, Berlinska operacija, upisao se u knjigu utisaka 1957. Tri godine pre njega to je učinio feldmaršal Bernard Montgomeri, jedan od vodećih savezničkih vojskovođa u II svetskom ratu.

Crkveni velikodostojnici

Svakako treba istaći i značajne posete crkvenih velikodostojnika, među kojima je i jerusalimski patrijarh Venedikt, koji je bio gost Vojnog muzeja samo mesec dana nakon otvaranja stalne postavke u

BEOGRAD JE, NARAVNO I MUZEJ, 1966. GODINE POSETIO NORVEŠKI KRALJ OLAF V, A 1969. HOLANDSKI PRINC BERNARD, KRALJ BELGIJE BODUEN I BIO JE OVDE 1973, KRALJICA DANSKE MARGARETA II 1977, BRITANSKI PRESTOLONASLEDNIK PRINC ČARLS 1978, A ŠPANSKI KRALJ HUAN KARLOS 1985. GODINE

sadašnjem zdanju 1961. godine. Patrijarh Venedikt stigao je tada sa pratnjom u posetu SPC. Bila je to i prva poseta jerusalimskog patrijarha našoj zemlji.

Ovu instituciju je posetio i srpski patrijarh Pavle. Bilo je to 1993. godine, kada je prisustvovao otvaranju izložbe „Stare zastave u Vojnom muzeju“.

Političari, kulturni i društveni radnici

Sa fotografijama izranjaju i ličnosti koje su svojevremeno značile nešto u domaćem političkom i društvenom životu,

poput Živorada Kovačevića i Bogdana Bogdanovića. Fotografije prikazuju i kulturu odevanja, pa se tako mogu videti tadašnja prva dama Jugoslavije Jovanka Broz i sovjetska Nina Hruščova, jedna pored druge. Prva je obučena „a la šanel“, dok druga nosi haljinu „od cica“. Obe su ostavile i pisani trag svog dolaska na Kalemegdan.

U knjigama utisaka koje se čuvaju u trezoru državnici su uglavnom iznosili pozitivne ocene, odavali počast zemlji, Muzeju kao instituciji, bogatoj postavci... Neki su se samo potpisali, poput egipatskog predsednika Nasera, koji je svoje ime napisao na arapskom.